

||¹² Ἐτζί ἔκρινεν καὶ ἀποφάσιτεν καὶ θέλει ἀπογράψει ὑπὸ χειρός του.

||¹³ Ἀλέξαντρος Καλαμαράς ἐπίτροπος βεβαιώνω τὰ ἄνωθεν.

||¹⁴ Παπαῖ Γεράσιμος Βίδος πρωτονοτάριος καὶ πρῶην καντζηλλιέρης ἔγραψα.

¹² αλλεσάντρος καλαμαράς ἐπίτροπος βεβεονο τα ἀνωθεν ||¹³ παπα γερασιμος βηδος πρωτονοτάριος καὶ προην Καντζηληερης εγραψα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ. Ὁ Ἀλέξανδρος Κοντολούρης διέπραξε κλοπὴν. Ὁ παθὼν Ἀντώνιος Ψάρος παρέδωσε τὸν ὑπαίτιον εἰς τὸν Ἐπίτροπον τῆς νήσου, ὅστις, ἀφοῦ ἐξήτασε μάρτυρας καὶ ἐπείσθη περὶ τῆς ἀληθείας τῶν καταγγεληθέντων, κατεδίκασε τὸν κλέπτην νὰ πληρώσῃ τὴν ζημίαν τοῦ παθόντος, ἔτι δὲ καὶ εἰς ποινὴν, ἥτοι πρόστιμον ὑπὲρ τοῦ βενετοῦ Ρετιούρη τῆς Τήνου, εἰς ἣν ὑπήγετο διοικητικῶς ἡ Μύκονος, ὁσάκις βενετοκρατεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ. 2. σινιόρ = ἐκ τοῦ ἰταλ. signore, κύριος.

9. νιάννος = ἐκ τοῦ ἰταλ. danno, βλάβη, ζημία.

10. ἐκοντιεννάρεϊ = ἐκ τοῦ ἰταλ. condannare, καταδικάζω.

10 κάμαρα = ἐκ τοῦ ἰταλ. camera, δωμάτιον. Ἐνταῦθα χρησιμοποιεῖται μεταφορικῶς μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ ταμείου.

11. ρετιούρη (βλ. ὑπὸ τὴν ὑπ' ἀρ. 3 ἀπόφασιν).

39

Λετὰ Μ. 5. Πρωτότυπον. Ἀπόφασις Ἐπιτρόπου Μυκόνου τῆς 26 Ἰουλίου 1693.

Διάδικοι. Καλούδα καὶ Τζωρτζέττος τέκνα τοῦ ποτὲ Ἀντριᾶ Σαντοριναίου — Μπατῆς υἱὸς τοῦ ποτὲ Γεώργη τοῦ Μπατῆ.

Διεκδίκησις. Ἀκύρωσις προικός.

Εἰς δόξαν Χριστοῦ, ἀμὴν. 1693 Ἰουλίου 26.

||² — Τὴν σήμερον ὁ ἐντιμότατος ἀφέντης| Γιαννάκης Ὁστοβίκης, ἐπίτροπος καὶ κριτὴς Μυκόνου, ἐρχόμενος ||³ εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς διαφορᾶς γενομένης ἀνάμετα εἰς τὰ τέκνα τοῦ ποτὲ Ἀντριᾶ Σαντοριναίου, ||⁴ Καλούδα καὶ Τζωρτζέττος, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ μάστρο Γιώρη τοῦ Μπατῆ ὁ γυὸς ὁ Μπατῆς. Ἀφορμὴ ||⁵ διὰ δύο πινακίω παρηνγκαιρία (sic) στὸν ἅγιον Ἰωάννη τὸν Θεολόγον, σήμερον ἀμπέλι, ὅπου ὁ ἄνωθεν ||⁶ ποτὲ Ἀντριᾶς ἤταξεν εἰς τὸ προχοχάρτι τοῦ ἄνωθεν ποτὲ μάστρο Γιώρη· τὸ ὁποῖο ἄνωθεν ||⁷ πρᾶμα ἤτονε γυναικοπρούκι τῆς γυναίκας τοῦ ἄνωθεν ποτὲ Ἀντριᾶ, καθὼς φαίνεται εἰς τὸ προ||⁸χοχάρτι, ὅπου ἡ ἄνωθεν Καλούδα καὶ Τζωρτζέττος ἐπρεζεντάραν, καμωμένο στοῖς 1645 Σε||⁹πτεβρίου 20, λέγοντας πὼς τὸ γυρέβουν διὰ ὄνομα τῆς μάννας των, ἐπειδὴ ἐκείνη νὰ λείπη ||¹⁰ καὶ δὲν κατέχουν γῆ ζῆ γῆ ἐπέθανε, καὶ

ὁ κύρης των δὲν ἐκουμαντάριζεν νὰ προυκοδι||¹¹ αβάση εἰς| ξένον ἄνθρωπον τὸ πρᾶμα τῆς μάννας των καὶ κουντετζιονᾶδο. Καὶ ἀκόμα||¹² λέγοντας πὼς ὁ ἄνωθεν ποτὲ Γιώρης ἤτρωγεν τὸ πρᾶμα καὶ τ' ἄνωθεν τέκνα τοῦ ποτὲ||¹³ Ἀντριᾶ ἐπλέρωναν τὸ χαράσι. Καὶ ἐπειδὴ καὶ νὰ μὴν ἔκαναν καλὰ ἀνάμεσόν τους, ἐνε||¹⁴ φανίστηκαν εἰς τὴν ἄνωθεν δικαιοσύνην διὰ νὰ δικαιοκριθοῦσιν, καθὼς ἐθέλασιν||¹⁵ μιλήσουν τὰ δικαιώματάν τους. Διὰ τοῦτο ἡ ἄνωθεν δικαιοσύνη γροικῶντας τὰ δικαιώμα||¹⁶ τα τῶν δύο μερίδων, ὡς ἄνωθεν, τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας Τριάδος, κράζει ἀπὸ τὸ ὁποῖο καὶ τὰ||¹⁷ ἐξῆς, κρίνει καὶ ἀποφασίζει νὰ εἶναι τὸ ἄνωθεν ἀμπέλι τῶν ἄνωθεν τέκνων τοῦ ποτὲ Ἀν||¹⁸ τριᾶ διὰ ὄνομα τῆς μάννας των. Καὶ ὅσον καιρὸν τὸτρωγεν ὁ ἄνωθεν ποτὲ μάστρο Γιώρης καὶ||¹⁹ οἱ κληρονόμοι του καὶ ἀποδείξουν τ' ἄνωθεν τέκνα τοῦ ποτὲ Ἀντριᾶ, πὼς ἐπλέρωναν τὰ χα||²⁰ράσια, νὰ τὰ στρέφουν οἱ κληρονόμοι τοῦ ποτὲ μάστρο Γιώρη, μὲ τοῦτο νὰ παίρνουν καὶ ἐ||²¹ κεῖνοι μέση τὸ κοπιαστικόν τωνε, ἐπειδὴ καὶ νὰ ἤτανε παραγκαιρία καὶ κάμαν το ἀμπέ||²² λι. Καὶ εἰς τὴν ἐφετεινὴ νιτράδα νὰ εἶναι ὡσὰν κολλῆκοι, καθὼς πρέπει. Ἔσι ἔκρινεν καὶ||²³ ἐποφάσισεν καὶ θέλει γράψῃ καὶ ὑπὸ χειρός του.

||²⁴ Γιαννάκης Ὁστοβίκης ἐπίτροπος καὶ κριτῆς Μυκόνου βεβχιώνου τὰ ἄνωθεν|.

||²⁵ Ἰωάννης Χαδεμένος καντζηλλιέρης.

²⁴ γιανακης οστοβηκης επητροπος κε κρητης μηκονου βεβεονου τα ανο,θεν||²⁵ ιω(αννης) χαδεμενος καντζηληερης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ. Ὁ ἀποβιώσας πατήρ τῶν ἐναγόντων εἶχε συστήσει ὡς προῖκα πρὸς τὸν ἐπίσης ἀποβιώσαντα πατέρα τοῦ ἐναγομένου μίαν παραγκαιρία, τὴν ὁποίαν οἱ τελευταῖοι μετὰ τὴν προικοδοτήσιν της μετέβαλον εἰς ἄμπελον. Ἦδη οἱ ἐνάγοντες διεκδικοῦν ταύτην, προβάλλοντες ὡς νόμιμον λόγον, ὅτι τὸ προικοδοτηθὲν ἦτο προικῶν τῆς ἐν ἀφανείᾳ ἤδη εὗρισκομένης μητρὸς των, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ πατήρ των δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ τὸ συστήσῃ ὡς προῖκα, καὶ δὴ εἰς ξένον, ἐφ' ὅσον μάλιστα τὸ προικοσύμφωνον τῆς μητρὸς των ἦτο κουντετζιονᾶτο. Ἐπιπροσθέτως, ἰσχυρίζοντο οἱ ἐνάγοντες ὅτι, ἐφ' ὅσον χρόνον ἐνέμοντο καὶ ἐκαρποῦντο τὸ διεκδικούμενον οἱ ἐναγόμενοι καὶ ὁ δικαιοπάροχος πατήρ τούτων, αὐτοὶ ἐπλήρωναν τὸ χαράσι του (ἔγγειον φόρον). Τὸ δικαστήριον πεισθὲν ἐκ τοῦ προσαχθέντος προικοσυμφώνου τῆς μητρὸς τῶν ἐναγόντων περὶ τοῦ βασίμου τῆς ἀξιώσεως τούτων, διατάσσει τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ διεκδικουμένου εἰς αὐτούς. Ἐὰν δὲ ἀποδειχθῇ ὅτι οἱ ἐνάγοντες ἐπλήρωναν καὶ τὸ χαράσι, ἀποφαίνεται ὅτι δέον νὰ καταβληθῇ εἰς τούτους ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καὶ τὸ δι' αὐτὸ πληρωθὲν ποσόν. Ἀντιθέτως, ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι τὸ διεκδικούμενον ἦτο παραγκαιρία καὶ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καὶ τοῦ δικαιοπαρόχου του μετετράπη εἰς ἄμπελον, διατάσσει τὴν ὑπὸ τῶν ἐναγόντων

ἀποζημίωσιν τοῦ ἐναγομένου διὰ τῆς ἀξίας τοῦ ἡμίσεως κοπιαστικοῦ, δηλαδή ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐφαρμόζει ἡ ἀπόφασις τὰ ἐπὶ μισιάρικον κρατοῦντα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ. Περὶ τοῦ κοντετζιονᾶδο προικοσυμφώνου βλ. τὰ ὑπὸ τὴν ὑπ' ἀρ. 6 ἀπόφασιν ἐκτιθέμενα. Ὡς πρὸς τὸ μισιάρικον παράβαλε τὰ ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 13 ἀπόφασιν σημειούμενα. Ἐπίσης διατάσσει ἡ ἀπόφασις, ὅπως οἱ ἡρτημένοι καρποὶ τοῦ κτήματος ἀνήκουν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους κατὰ τὰ περὶ κολληγίας κρατοῦντα. Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς ἀποφάσεως περὶ καταβολῆς εἰς τοὺς ἐνάγοντας τοῦ ποσοῦ τοῦ πληρωθέντος ὑπ' αὐτῶν διὰ τὰ χαράτσια, συνάγεται ὅτι ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐγγείου φόρου δὲν ἦτο ὁ ἰδιοκτήτης, ἀλλ' ὁ κοπιαστής.

5. *πινάκιον* = μέτρον πρὸς προσδιορισμὸν ἐκτάσεως καλλιεργουμένης γῆς ἀναλόγως τοῦ πρὸς σπορὰν ἀπαιτουμένου σπόρου (Δ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, Συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν λαϊκῶν μέτρων καὶ σταθμῶν, εἰς *Ἑπετηρίδα Λαογραφικοῦ Ἀρχείου*, Ζ' (1953) (καὶ εἰς ἀνάτυπον), 66.

6. *παραγκαιρία* = Οἱ εἰς ὑποχρεωτικὴν ἀγρανάπαυσιν ὑποκείμενοι ἀγροί. (Πλειότερα βλ. Ι. ΒΟΓΙΑΤΖΙΔΟΥ, Κίμωλος, εἰς περιοδ. «*Ἀθηνᾶ*», ΛΕ' (1923), 118 ἐπ.).

7 - 8. *προχοχάρι* = τὸ ἔγγραφον τῆς συστάσεως τῆς προικός.

10. *ἐκουμαντάριζεν* = ἐκ τοῦ ἰταλ. *comandare*, ὀρίζω, διοικῶ.

10 - 11. *προυκοδιάβασι* = μεταδίδοις ὡς προικός.

12 - 18. *ἤτρωγεν, ἰότρωγεν* = ἐκαρποῦτο.

13. 19 - 20. *χαράσι* = χαράτσι. (Περὶ αὐτοῦ βλ. τὰ ὑπὸ τὴν ὑπ' ἀρ. 3 ἀπόφασιν εἰρημένα).

22. *ἔσι ἀντὶ ἔτσι*.

40

Αὐτὰ Μ. 5. Πρωτότυπον. Ἀπόφασις Ἐπιτρόπου Μυκόνου τῆς 8 Ἰανουαρίου 1694.

Διάδικοι. Γεώργης Ἀρτακηνὸς — Τζαννῆς Μαλτέζος ὡς ἐνασκῶν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ ἀνηλίκου τέκνου του

Διεκδίκησις κληρονομίας.

Εἰς δόξαν Χριστοῦ, ἀμὴν. 1694 Γεναρίου 8. Μύκονο.

||² Τὴν σήμερον ὁ ἐβγενέστατος ἀφέν|της| Γιαννάκης Ὁστοβίκης, ἐπίτροπος καὶ κριτῆς Μυκόνου, ||³ ἐρχόμενος εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς ἐξέφλησις τῆς διαφορᾶς γενομένης ἀνάμεσα ||⁴ εἰς τὸν Γεώργη Ἀρτακηνὸ καὶ Τζαννῇ Μαλτέζο ὡς ἐπιτροπικὸς τοῦ παιδίου του τὴν πάρ||⁵τη. Ἀφορμὴ διὰ τὸ πρᾶμα τοῦ ποτὲ Πέρρου, υἱὸς τοῦ ἄνωθεν Γεώργη, στάμπιλε καὶ μό||⁶μπιλε, τὸ ὁποῖο ἦταν ἀδελφομοίριν του ἀπὸ τὸ προυκὶ τῆς μάνας του. Καὶ ἐπειδὴ τοῦ ||⁷ ἄνωθεν ποτὲ Πέρρου νὰ ἤτυχεν ἀφνήδιος θάνατος καὶ ἐπόθανεν ἀδιάταγος, ||⁸ τὴν σήμερον πρετεντέροντας οἱ ἄνωθεν ἕνας περ τοῦ ἄλλου,